

Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska **zásadne odmieta zvýšenie spotrebnej dane z tichých vín (ďalej „SPD“) a trvá na v súčasnosti platnej nulovej sadzbe.** Dôvody tohto vyhraného stanoviska sa dajú rozdeliť na ekonomické a politicko-civilizačné. V niektorých aspektoch sa však civilizačná a ekonomická argumentácia prekrýva.

Ekonomické dôvody zachovania nulovej sadzby spotrebnej dane z vína

Príčinou zavedenia spotrebnej dane z vína je predpokladaný prínos do štátneho rozpočtu, čím by sa čiastočne vykryl deficit. Takéto očakávanie považujeme z nasledujúcich dôvodov za iluzórne:

1. Nepopierateľným dôsledkom zavedenia spotrebnej dane v uvedenej výške bude výrazné zvýšenie cien vína. Následkom bude výrazný prepád predaja, ktorý vyplynie z nasledovného:
 - a) Výrobcovia vína SR vyrábajú dnes predovšetkým vysoko kvalitné akostné a akostné vína s prívlastkom (90 % výroby slovenského vína). Ich cena je vyššia a zavedenie SPD ju ešte viac zvýši. Tým sa slovenské vína stanú nekonkurencieschopnými. Pravidlá, ktoré zaviedla EU k 1. Augustu 2009 narobili zmätok v označovaní a slovenskí spotrebitelia sa dnes nedokážu zorientovať v kvalite a kategórii. Vyberajú predovšetkým podľa ceny. Posledné prieskumy ukázali, že spotrebitelia majú presne definovaný vyhraný rozpočet na víno, zvýšenie cien vína presunie ich záujem do cenovo nižšej hladiny, ktorá zodpovedá menej kvalitným vínam a predovšetkým dovozovým vínam. Spotrebitelia, ktorí kupovali kvalitné víno v určitej cenovej hladine zvýšením cien prejdú na cenovo nižšie vína, ktoré sú menej kvalitné a ktoré sa v SR už takmer nevyrábajú. Výrazne tak klesne predaj slovenských vín, a klesne aj predaj vína celkovo. Prepád v predaji v SR sa odhaduje na viac ako 20 %. Tým štát zároveň príde aj o výnosy z dane zo zisku a daň z pridanej hodnoty.
 - b) Tradiční spotrebitelia lacnejších vín sa zasa budú orientovať iným smerom. Buď dajú prednosť liehovinám, alebo sa budú vo väčšej miere zásobovať na čiernom trhu, alebo formou nákupnej turistiky do susedných krajín s nulovou sadzbou spotrebnej dane z vína.
 - c) Zavedenie SPD dá veľký priestor pre nekontrolovaný čierny trh. Podľa súčasných odhadov sa nelegálna výroba a predaj vína pohybujú na úrovni 10 % celkového odbytu. V čase keď bola SPD 5,- Sk/l bol odhad predaja na čiernom trhu cca 25 - 30%. Pri vyššom zdanení môžeme predpokladať, že čierny trh bude mať ešte výraznejší podiel ako v minulosti. Pripomíname, že súčasný kontrolný systém nedisponuje účinnými mechanizmami na potieranie nelegálnej výroby a predaja vína. Ich zavedenie by si vyžiadalo pomerne veľké investície, ktoré by následne ešte viac znížili ekonomický prínos zavedenia spotrebnej dane.

- d) Víno v SR bude podstatne drahšie ako v okolitých krajinách (ČR, Maďarsko, Rakúsko). Obyvatelia z prihraničných oblastí ho preto budú chodiť kupovať, i keď bude možno aj slovenského pôvodu, do zahraničia, lebo tam bude lacnejšie.
- e) Nulovú sadzbu spotrebnej dane z tichých vín majú vo všetkých členských štátoch EÚ, ktoré majú štatút vinohradníckej krajiny (kritérium je celková rozloha vinohradov, ktorá musí byť väčšia ako 1000 ha) – 15 krajín. Sú to všetko krajiny s vlastnou produkciou vína, ktoré sa tak na základe vlastných skúseností využijú možnosť uplatniť nulovú sadzbu dane na tiché vína v súlade s ustanovením článku 5 smernice č. 92/84/EHS vyhlí komplikáciám a problémom pri správe tejto dane. Maďarsko napr. vstupovalo do EÚ 1. mája 2004 s pozitívnou sadzbou dane na tiché víno a po roku členstva v EÚ túto daň znížilo na nulu.

**Sadzba spotrebnej dane na
tiché víno v Eur/hl**

v krajinách vyrábajúcich víno

Bulharsko	0
Česká republika	0
Nemecko	0
Francúzsko	3,55
Španielsko	0
Taliansko	0
Cyprus	0
Luxembursko	0
Španielsko	0
Malta	0
Maďarsko	0
Rakúsko	0
Portugalsko	0
Rumunsko	0
Slovinsko	0
Slovensko	0

IČO: 30806470, DIČ: 2020799418, IČ DPH: SK2020799418

Zapísaný v registri záujmových združení právnických osôb vedenom Obvodným úradom Bratislava
reg. číslo OVVS 100/1993 – Ta

- f) zavedenie spotrebnej dane bude mať negatívny dopad na rozpočet SR, pretože jeho správa stojí viac ako je predpoklad výberu. Odhad nákladov na správu, výber a kontrolu, represie (registrovaných subjektov- viac ako 26 000 registrovaných vinohradníkov, 600 registrovaných vinárov, desiatky tisíc neregistrovaných domácností, správa, kontrola, analýzy, evidencia, personálne náklady, inventúry daňových skladov, pokles dane, pokles DPH) by predstavovali viac ako 31 miliónov Eur. Pri výške SPD 33 Eur/hl, predpokladanom poklese spotreby a zvýšení podielu čierneho trhu, by tak výber spotrebnej dane nedosiahol ani náklady na jej správu a nepriniesol by žiaden príjem do štátneho rozpočtu! Naopak zvýšenie podielu čierneho trhu a obchodná turistika do susedných krajín by priniesla pokles príjmu do štátneho rozpočtu aj z dôvodu zníženie odvodov za DPH.
- g) Spotrebnú daň na tiché vína nezvýšili ani krajiny, ktoré sú v oveľa väčšej hospodárskej kríze – Grécko, Portugalsko, Španielsko.
2. Problém stanovenie objemu vína a percenta alkoholu pre vyberania dane z tichého vína. Podľa legislatívy EU do tichého vína patrí napríklad aj burčiak. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. b) je tichým vínom podľa jeho jednotlivých bodov tovar so skutočným obsahom alkoholu už od 1,2 %, teda napríklad aj burčiak. Stanoviť však obsah alkoholu pre účely spotrebnej dane v burčiaku je nemožné, nakoľko ide o kvasiaci produkt, kde sa obsah alkoholu mení. Problémom je aj stanovenie objemu, pretože všetky kvasiace nápoje obsahujú kaly, kvasnice., ktoré zvyšujú objem, na rozdiel od hotového vína. Výroba rovnakého objemu čistého alkoholu je omnoho drahšia v prípade vína ako v prípade destilácie a preto je nezmyslom odvíjať daňové zaťaženie výrobku od obsahu alkoholu;
3. Zavedenie dane podľa súčasnej legislatívy by sa týkalo úplne všetkých domácností, ktoré vyrábajú víno aj len pre vlastnú spotrebu (aj keď vyrobia len liter), keďže nemôžu byť podľa legislatívy daňovými skladmi, stali by sa tak daňovými dlžníkmi, ich kontrola je úplne nereálna, ale bola by pre štát povinná.
4. Výrazný pokles odbytu bude mať za následok obmedzovanie výroby a zánik mnohých výrobcov. Bude to platiť pre vinársky priemysel i pre prvovýrobu. Na úrade práce sa tak pravdepodobne ocitne niekoľko tisíc bývalých vinohradníkov a vinárov.
5. Zníženie konkurencieschopnosti slovenských výrobcov voči ostatným krajinám, pretože sa im zvýšia náklady na evidenciu a správu SPD.
6. K zavedeniu pozitívnej SPD je nevyhnutné zmeniť legislatívu upravujúcu dane ako aj legislatívu vinohradnícku a vinársku (mení sa každým rokom).

7. Zavedenie nulovej sadzby vína v novembri 2001 nemalo v žiadnom prípade za následok zníženie príjmu pre štátny rozpočet, ale naopak prispelo k hospodárskemu oživeniu odvetvia s priaznivým dopadom na investície, zamestnanosť a v konečnom dôsledku i na štátny rozpočet. Dôkazom uvedeného tvrdenia sú nasledujúce skutočnosti:
- Zavedenie nulovej sadzby umožnilo vinárskym podnikom začať sa omnoho intenzívnejšie zaoberať vinohradníctvom (pre deväťdesiate roky bolo charakteristické nezdravé oddelenie prvovýroby od spracovania).
 - Investície umožnili vytvorenie vyššej pridanej hodnoty (postupne stúpa odbyt vína vyššej akosti na úkor stolových vín, ktoré boli dominantné) a tým sa zvýšili odvody DPH a dane zo zisku z vinárskeho sektoru.
 - Klesol podiel čierneho trhu v prospech výrobcov platiacich DPH a daň zo zisku.
 - Vznikli nové investičné príležitosti napr. v oblasti agroturistiky. Bola napr. otvorená Malokarpatská vínna cesta, Tokajská vínna cesta, Hornonitrianska vínna cesta a pripravuje sa realizácia ďalších agroturistických aktivít tohto druhu. Následne dochádza k zvýšeniu zamestnanosti i daňových odvodov.

Politicko-civilizačné dôvody zachovania nulovej sadzby spotrebnej dane z vína.

Vinohradníctvo a vinárstvo nepopierateľne plní okrem funkcie ekonomickej i funkciu politickú, spoločenskú a kultúrnu. Hovorí sa o ňom v súvislosti so zachovaním tradície (okrem iného je neodmysliteľnou súčasťou židovsko-kresťanskej tradície), rozvojom vidieka, stabilizáciou zamestnanosti a zdravým spôsobom života. Civilizované krajiny ho preto chránia a podporujú i keď nie formou priamych platieb, ktoré sa na vinohradníctvo nevzťahujú ani v EÚ. Vinohradnícko-vinárska tradícia na území dnešného Slovenska je stará takmer 3000 rokov a je jedným z hlavných dôvodov prečo sme akceptovaní ako súčasť vyspelej svetovej vinohradnícko-vinárskej komunity. Jednotlivé argumenty zachovania nulovej sadzby spotrebnej dane z vína z politicko-civilizačných dôvodov sú nasledovné:

- V prípade inej ako nulovej sadzby spotrebnej dane z vína musia výrobné prevádzky, v zmysle predpisov EÚ, plniť i úlohy daňových skladov. Finančné náklady spojené s touto funkciou budú mať dodatočný fatálny dopad na mnohých výrobcov – likvidácia viac ako 80 % (600) v súčasnosti registrovaných výrobcov !!!. Náklady u výrobcov (evidencie, zvýšené náklady na administráciu, zvýšené personálne náklady predstavujú prvotnú investíciu vo výške cca 10 000 Eur, každoročné ďalšie náklady 3000 Eur) – z toho dôvodu sa neoplatí vyrábať víno s produkciou nižšou ako 500 hl, to dnes predstavuje – 80 % všetkých registrovaných výrobcov.
- Ďalšie poplatky v súvislosti s overovaním vyrobeného množstva - kontrola nádob metrológmi (za objem každej nádoby sa platí sadzba 0,03 Eur/l, overuje sa podľa typu

nádob každé 2-10 rokov), predstavujú ďalšie náklady len pre slovenských výrobcov, čím ich opätovne znevýhodňujú.

3. Víno v civilizovaných krajinách nepatrí medzi alkohol , ale medzi poživatiny.
4. Priama likvidácia viac ako 280 výrobcov vína bude mať za následok zvýšenie klčovania vinohradov. Vinohrady tak postupne prestanú participovať na krajinotvorbe čo bude mať v dotknutých oblastiach veľmi negatívny dopad na proces rozvoja vidieka. Nepopierateľne dôjde i k zhoršeniu ekonomickej situácie vo vinohradníckych oblastiach. – zmení sa tak architektúra krajiny, zvýši sa erózia. Už dnes je SR krajina s jednou z najmenších vinohradníckych výmer, aj v ČR dosahujú viac ako dvojnásobne vyššiu produkciu a majú väčšiu výmeru obhospodarovaných vinohradov. V SR sa obhospodaruje menej ako 17 000 ha vinohradov.
5. Zastavenie rozvoja agroturistiky, pretože tá je založená predovšetkým na malých a stredných podnikateľoch, ktorých SPD priamo zlikviduje alebo im zníži disponibilné finančné zdroje. Rovnako je to i v otázke rozvoja vidieka a životného prostredia ako takého, pretože vinohrady sú jeho tradičnou dôležitou súčasťou a v príslušných regiónoch sú vína a vinohrady dôležitým stimulom pre vidiecku turistiku. Akékoľvek obmedzenie predaja vína sa výrazne prejavuje i v tejto oblasti;
6. Priamy úbytok 3000 pracovných pracovných miest – vo vinohradoch, v prevádzkach, v agroturistických centrách, ktoré sú naviazané na sektor vinohradníctva a vinárstva.
7. Množstvo vedeckých štúdií potvrdilo blahodarný účinok mierneho pitia vína na ľudské zdravie, najmä ako faktor prevencie kardiovaskulárnych chorôb. Relatívne nižšia cena vyplývajúca z nulovej sadzby spotrebnej dane umožňuje urobiť víno i z tohto pohľadu prístupnejšie pre väčšinu spotrebiteľov.
8. Komplikovaná vinohradnícko vinárska legislatíva bude zaťažená pochopením ďalšej komplikovanej legislatívy o SPD, čo pre niektorých vinohradníkov a vinárov bude likvidačné.

Výrobcovia vína sú pritom zaťažení inými poplatkami a legislatívou, ktoré neplatia pre žiaden iný poľnohospodársky produkt! Tieto poplatky sú pritom príjmom štátneho rozpočtu:

1. Pred uvedením vína do obehu musí dať vinár víno certifikovať. Poplatok za certifikáciu predstavuje 30,- 70 Eur/ šaržu, obvykle 10- 100 hl.
2. Platia poplatky za štátne kontrolné číslo vo výške 0,07 Eur/ fľašu, čo predstavuje poplatok takmer 10 Eur / hl
3. Platia poplatok za certifikáciu hrozna pre výrobu akostného vína s prívlastkom vo výške takmer 1 Eur/ 100 kg hrozna.

Záver: V súčasnej situácii, kedy celý svet vrátane Slovenska bojuje s ochorením Covid 19 a dopadom na ekonomiku a život celého obyvateľstva, vnímame návrh na zavedenie spotrebnej dane ako likvidáciu vinohradnícko – vinárskeho sektora. Vinársky sektor je jeden z najviac zasiahnutých sektorov a je potreba jeho oživovania a nie represíí.